

V polu se prudce startuje i brzdí, je to hra obrovsky náročná pro jezdce i koně.

Alegra Nasi, jediná žena v turnaji: »Není to jen hobby, je to životní styl.«

► mi pálkami dole s příčným špalíčkem, zvaným »cigáro«. Pálka se z bezpečnostních důvodů musí držet jediné v pravé ruce. Leváci mají smůlu, musí se přeúčít. Úkolem hráčů je dopravit pálkou malou plastovou kouli co nejvícekrát do soupeřovy branky.

Úvahy o bezpečnosti jsou na místě. Hraje se totiž v trysku, koně s jezdci na sebe narážejí, prudce brzdí a mění směr. Jezdci se vyklánějí daleko od koně a hluboko k zemi, až divák žasne, že se udrží v sedle. Přitom koně musí ovládat jen jednou rukou. Je vidět, že mají skvělou kondici. Koule, odpalovaná s velkou silou, létá až rychlostí dvě stě kilometrů v hodině.

Každý zápas se dělí na »oddíly«, zvané chukky. V Evropě jsou většinou čtyři a každá z nich trvá sedm minut čisté hry. To vypadá jako nic, ale zápas se může dost protáhnout. Rozhodčí, jeden na koni a druhý na vyvýšené tribuně, přerušují totiž hru kvůli faulům či míčům v autu a dohlížejí na to, aby si po každé brance mužstva vyměnili strany. V Indii to tak vymysleli proto, aby jeden z týmů neměl dlouho nevýhodu hry proti slunci.

Hra je obrovsky náročná i pro koně. Do každého nového oddílu se proto hráč vrací s novým koněm. Kůň může nastoupit maximálně dvakrát, ale musí si mezitím aspoň jednu chukku odpočinout. »Je ideální, když má každý hráč na zápas čtyři koně,« řekla nám na Levíně jediná žena mezi hráči, Italka Alegra Nasi z rodiny majitelů automobilky Fiat. Přivezla si tři koně, ale s dalšími dvěma Italy si jich dohromady dopravili do Levína patnáct. Celkem se na turnaji sešlo 168 koní.

Kráska s pálkou a král

To, co vídají dnešní diváci pola, je verze 2500 let staré hry, vyšlechtěná v devatenáctém století britskými koloniálními důstojníky. Názory na to, kde měla kolébku, se různí. Jedni soudí, že v Persii, druzí považují za její pravlast Čínu. Vypráví se, že Čingischánovi vojáci hrávali jakési prapolo s hlavami poražených nepřátel. V takových kláních, podobně jako v zápasech, jimiž si zvyšovali kondici vojáci perského krále Daria, stály proti sobě stovky protivníků. Pálky na polo se objevovaly jako součást čínského císařského erbu a ve vrcholné době dynastie Ming patřilo polo k dvorským zábavám.

Nejvíce svědectví o hře s pálkami na koních se ovšem zachovalo ve staré perské literatuře. Už v devátém století psal o polu perský básník Firdausí v eposu Šáhnáme, který je považován za jedno z největších děl světové epiky. A slavný středověký perský básník Nizámí popsal ve dvanáctém století v milostném eposu Chosran a Šírín, jak sásánovský král Chosran zahořel láskou ke své milence Šírín mimo jiné proto, že skvěle hrála polo. Staré rukopisy bývají vyzdobeny nádhernými miniaturami, na kterých dámy ve složitých účesech a krásných šatech na koních prohánějí pálkami malé míčky. Bývaly prý z bambusového nebo vrbového kořene. Hřiště na polo bývala přímo uprostřed měst. Takovým hřištěm bylo například dnešní náměstí Naqsh-i Jahan v íránském Isfahánu. V 17. sto-